

Foto: Naturstyrelsen

Gribskov komplekset

Gribskov komplekset ligger i morænelandskabet nord for Hillerød. Området er naturmæssigt meget rigt og varieret. Det er et af Danmarks største samlede skovlandskaber, med en artsrig flora og fauna, markante kulturhistoriske spor og nærhed til hovedstadsområdet. Midt i Gribskov er udpeget den ene af Danmarks første to naturnationalparker.

Gribskavs højderygge og stedvis magre jordbund er grundlag for en meget varieret skov med både nåle- og løvtræer. Det varierede morænelandskab giver plads til mange forskellige naturtyper. Særligt karakteristisk for Gribskov er de store bevoksninger af bøg på mor- og muldbund.

Gribskov var oprindeligt karakteriseret ved mange vådområder. I 1857 var andelen af søer og vådområder ca. 25 %. Men efter århundreders dræning var andelen af vådområder i 1990 reduceret til 3 %. I de seneste årtier er en betydelig del af vådområderne blevet genskabt, så nærvæd 10 % af Gribskov i dag udgøres af vådområder og søer. En stor del af de genskabte fugtige engdrag græsses eller holdes åbne med slåning. De lysåbne, fugtige arealer rummer artsrige plantesamfund.

Der er en del særligt værdifulde fladedækkende fortidsminder – især højryggede agre – i Gribskov. Deres

bevaring og synlighed i landskabet vil fortsat bestå, når skoven lægges urørt.

Særlige levesteder - biodiversitet

Området er et af Danmarks vigtigste hotspots for biodiversitet knyttet til skov. Her findes talrige dyr, planter og svampe – både almindelige, sjældne og globalt truede. Nogle af arterne findes her, som eneste sted i landet. Her er desuden en af landets største fritlevende dåvildtbestande, ynglende fiskeørn og havørn samt en betydelig bestand af rødrygget tornskade.

Størstedelen af skoven er udpeget som Natura2000 område. Flere mindre arealer er kortlagt som naturmæssigt særligt værdifuld skov (§25-skov).

Hele Gribskov komplekset inklusiv Søskoven, Harager Hegn og Stenholt Indelukke udpeges som urørt skov. Udpegningen strækker sig mod vest til

2634 ha ny vild natur

Dermed bliver der 5205 ha urørt skov i Gribskov

skovene nord for byen Gadevang. Den sydlige afgrænsning udgøres af jernbanen og Hillerød by, mens udpegningen mod øst afgrænses af Esrum sø. Mod nord medtages skovarealerne vest for Esbønderup samt Harager Hegn.

Andre forhold

Gribskov komplekset er med sin placering i Nordsjælland og med de gode muligheder for offentlig transport meget besøgt, og der findes en række faciliteter for besøgende. Gribskov indgår som et af kerneområderne i Nationalpark Kongernes Nordsjælland. Samtidig er et areal i det centrale Gribskov på ca. 1.300 ha udpeget som naturnationalpark. Her vil bl.a. helårsgræsning bidrage væsentligt til at understøtte biodiversiteten generelt og særligt de mange sjældne og truede arter i skoven, som er tilknyttet den lysåbne og våde natur.

Det store sammenhængende område udpeget til biodiversitetsformål vil bidrage væsentligt til, at naturen og friluftoplevelserne i Nationalparken Kongernes Nordsjælland understøttes og styrkes.

Dele af området rummer parforcejagtlandskabet, som blev udformet af Christian d. 5. i 1680'erne og som er optaget på UNESCOs verdensarvsliste. Landskabet er udformet med snorlige skovveje i et mønster af stjerner omgivet af kvadrater, hvor ryttere og hunde jagede en kronhjort til udmattelse, inden kongen eller en udvalgt gæst dræbte dyret med sværd eller spyd.

Der vil fortsat være adgang til de udpegede skove i overensstemmelse med adgangsreglerne. Der vil i de udpegede skove være nye muligheder for friluftslivet i forhold til eksempelvis naturformidling, turisme og unikke naturoplevelser. Det må dog også forventes, at skovene kan blive mere

ufarbare med flere væltede træer og flere vanddækkede områder.

Sjældne arter

Gribskov komplekset rummer en række truede og sjældne arter knyttet til gammel og urørt skov. Den globalt truede nåleskovsart, blank gæstemyre, forekommer i de centrale nåleskovsdele. Mosaikken af naturtyper er væsentlig at fastholde til gavn for artsdiversiteten. Egehabitatnaturtyper findes spredt i skoven.

Udvalgte særligt truede arter i Gribskov komplekset

Dansk navn	Levested
Skinnende jordfarveugle	Gl skov / bryn
Ampedus hjorti (en art bille)	Gl træer med dødt ved, især eg
Sprække-punktlav	På bark af løvtræer i fugtigt miljø og ren luft
Grøngul pastelporesvamp	Dødt ved i løvskov
Sort træsmuldsvirreflue	Dødt ved i gl løvskov
Stor enggræshoppe	Fugtig eng, kontinentalt klima
Tørve-bægerlav	Ren fugtig luft
Cortinarius tophaceus (en art svamp)	Kalkrig / lerbund
Kliddet parasolhat	Urørt skovjordbund i løvskov
Kost-nellike	Lysåbent, næringsfattigt.
Rødbrystet maskebille	Dødt ved i løvskov
Blank gæstemyre	Myretuer af rød skovmyre
Hallomenus axillaris (en art bille)	Dødt ved i løvskov
Duftende kæmpeskælhat	Sumpskov med dødt ved af løvtræ (el-birk, boreo-montan)
Spatel-filthat	Dødt ved i gl løvskov
Elmehat	Elmetræer
Seksbåndet blomsterbuk	Er i spredning. Yngler i dødt nåleved.
Sølv-kantskivelav	Ren fugtig luft
Bøge-kantskivelav	Ren fugtig luft
Filtrandet kantskivelav	Ren fugtig luft
Ved-nålesvamp	Epixylisk på død rødgran
Neomida haemorrhoidalis (en art bille)	Dødt ved i gl løvskov
Falsk skjoldbille	Under bark og i dødt nål/løv-ved + træsvampe
Sort træsmuldsvirreflue	Dødt ved i gl løvskov

Kort over ny urørt skov i Gribskov komplekset

På kortet nedenfor er udpegning af urørt løvskov indtegnet med blå streg, mens orange områder er tidligere udpegning fra 2018. De lyserøde områder viser arealer, der allerede er omfattet af en eksisterende beskyttelse, og som ikke er talt med i opgørelsen af nye udpegninger.

